

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยผ่านองค์กรท้องถิ่น ตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง นำเสนอลักษณะภาพรวมในรูปของตารางและคำบรรยายประกอบ โดยแยกเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ความเหมาะสมและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาชีพ ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยผ่านองค์กรท้องถิ่น ตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยแยกเป็น 3 ด้านคือ

1. การจัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
2. วิธีดำเนินการของคณะกรรมการอำนวยการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยผ่านองค์กรท้องถิ่น ตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ตอนที่ 3 รูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยผ่านองค์กรท้องถิ่นตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ฉบับสมบูรณ์

- ตอนที่ 1 ความเหมาะสมและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาชีพในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
โดยผ่านองค์กรท้องถิ่น ตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
1. การจัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

- ตารางที่ 3 ระดับความเหมาะสมและความต้องการของการดำเนินงานการจัดการศึกษาวิชาชีพเรื่อง ลักษณะ
ของหลักสูตร

ข้อความ	ความเหมาะสม		ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การสำรวจความต้องการก่อนเปิดหลักสูตร	2.99	1.49	3.31	1.59
2. การเปิดสอนโดยยึดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ของหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียน				
2.1 สาขาวิชาคหกรรม	2.59	1.80	2.72	1.87
2.2 สาขาวิชาเกษตรกรรม	3.51	1.45	3.65	1.43
2.3 สาขาวิชาอุตสาหกรรม	2.34	1.74	2.60	1.82
2.4 สาขาวิชาพาณิชยกรรม	2.18	1.76	2.44	1.87
3. สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้				
3.1 สาขาวิชาคหกรรม	2.66	1.83	2.89	1.91
3.2 สาขาวิชาเกษตรกรรม	3.61	1.49	3.86	1.39
3.3 สาขาวิชาอุตสาหกรรม	2.33	1.70	2.58	1.86
3.4 สาขาวิชาพาณิชยกรรม	2.43	1.68	2.82	1.83
4. สามารถนำไปประกอบอาชีพได้				
4.1 สาขาวิชาคหกรรม	2.60	1.68	2.80	1.90
4.2 สาขาวิชาเกษตรกรรม	3.43	1.65	3.70	1.59
4.3 สาขาวิชาอุตสาหกรรม	2.41	1.72	2.70	1.85
4.4 สาขาวิชาพาณิชยกรรม	2.48	1.77	2.79	1.85

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าการจัดหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เรื่องลักษณะของหลักสูตร ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการสำรวจความต้องการเปิดหลักสูตรมีความเหมาะสมระดับปานกลาง หลักสูตรที่เปิดสอนโดยยึดหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นของหน่วยงานการศึกษา นอกโรงเรียน สาขาวิชาเกษตรกรรมมีความเหมาะสมระดับมาก โดยที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เหมาะสมในระดับมาก และนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้เหมาะสมในระดับปานกลาง สำหรับสาขา คหกรรมมีความเหมาะสมระดับปานกลาง สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพ เหมาะสมระดับปานกลาง ส่วนสาขาวิชาอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมมีความเหมาะสมระดับน้อย สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพเหมาะสมในระดับน้อย

สำหรับความต้องการในเรื่องลักษณะของหลักสูตร ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้มีการสำรวจ ความต้องการก่อนเปิดหลักสูตร สำหรับหลักสูตรที่ต้องการคือ หลักสูตรสาขาวิชาเกษตรกรรม โดยต้องการ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันและนำไปประกอบอาชีพได้

ตารางที่ 4 ระดับความเหมาะสมและความต้องการของการดำเนินงานการจัดการศึกษาวิชาชีพเรื่อง เอกสาร
เครื่องมือ วิทยากร และวิธีการจัดการเรียนการสอน

ข้อความ	ความเหมาะสม		ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. เอกสารการค้นคว้าประกอบการเรียน				
1.1 สาขาวิชาคหกรรม	2.45	1.81	2.68	1.89
1.2 สาขาวิชาเกษตรกรรม	3.03	1.73	3.22	1.70
1.3 สาขาวิชาอุตสาหกรรม	2.48	1.73	2.72	1.85
1.4 สาขาวิชาพาณิชยกรรม	2.49	1.72	2.83	1.77
2. เครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์สำหรับฝึก				
2.1 สาขาวิชาคหกรรม	2.62	1.79	2.95	1.82
2.2 สาขาวิชาเกษตรกรรม	2.78	1.72	3.18	1.73
2.3 สาขาวิชาอุตสาหกรรม	2.43	1.73	2.75	1.82
2.4 สาขาวิชาพาณิชยกรรม	2.33	1.74	2.72	1.84
3. บุคคลที่เป็นวิทยากร				
3.1 ภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.45	1.79	2.72	1.89
3.2 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	2.55	1.81	2.86	1.87
3.3 ผู้เชี่ยวชาญจากแหล่งวิทยาการ	2.96	1.75	3.27	1.74
4. วิธีการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ				
4.1 จัดให้เรียนในห้องเรียนโดยมีวิทยากร เป็นผู้สอน	2.79	1.65	3.07	1.71
4.2 ศึกษาด้วยตัวเองโดยมีวิทยากรเป็นผู้แนะนำ	2.60	1.64	2.95	1.76
4.3 จัดให้เรียนและฝึกงานในสถานประกอบการ	2.79	1.66	3.07	1.77

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าการจัดหลักสูตรวิชาชีพพระยาศ์ที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเรื่อง เอกสารค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนสาขาวิชาเกษตรกรรม มีความเหมาะสมระดับปานกลาง สาขาวิชาอื่น ๆ มีความเหมาะสมระดับน้อย เรื่องเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์สำหรับฝึก สาขาวิชาคหกรรมและสาขาวิชาเกษตรกรรมมีความเหมาะสมระดับปานกลาง ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ มีความเหมาะสมระดับน้อย เรื่องวิทยากรที่เป็นครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและผู้เชี่ยวชาญ จากแหล่งวิทยากรมีความเหมาะสมระดับปานกลาง แต่วิทยากรที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความเหมาะสมระดับน้อย ส่วนเรื่องวิธีการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพมีความเหมาะสมระดับปานกลางทุกวิธี

สำหรับความต้องการในเรื่องเอกสารค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนและเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้จัดเตรียม จัดหาในสาขาวิชาเกษตรกรรมมากกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ บุคลากรที่เป็นวิทยากรต้องการผู้เชี่ยวชาญจากแหล่งวิทยากรมากกว่าวิทยากรอื่น ๆ และเรื่องวิธีการจัดการเรียนการสอนต้องการจัดให้เรียนในห้องเรียน โดยมีวิทยากรเป็นผู้สอน และจัดให้เรียนและฝึกในสถานประกอบการ

ตารางที่ 5 ระดับความเหมาะสมและความต้องการของการดำเนินงานการจัดการศึกษาวิชาชีพเรื่องแนวการดำเนินงานตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น

ข้อความ	ความเหมาะสม		ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การประชาสัมพันธ์				
1.1 แผ่นพับ แผ่นปลิว	2.45	1.56	2.77	1.73
1.2 ติดป้ายประกาศตามสถานที่ต่าง ๆ	2.43	1.60	2.85	1.70
1.3 สถานีวิทยุ/โทรทัศน์	2.58	1.63	2.95	1.76
1.4 หอกระจายข่าว	2.72	1.60	3.11	1.69
1.5 หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	2.38	1.70	2.78	1.87
2. ระยะเวลาในการเปิดรับสมัคร				
2.1 1 - 15 วัน	2.82	1.71	3.14	1.77
2.2 1 - 30 วัน	2.95	1.83	3.24	1.86
3. การกำหนดช่วงเวลาเรียนของแต่ละหลักสูตร				
3.1 ตามความต้องการของผู้เรียน	3.01	1.67	3.20	1.74
3.2 ตามการกำหนดของศูนย์การเรียนชุมชน	2.97	1.68	3.18	1.71
4. สถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนชุมชน				
4.1 วัด	2.50	1.76	2.74	1.85
4.2 โรงเรียนในหมู่บ้าน	3.04	1.85	3.24	1.86
4.3 จัดสร้างอาคารถาวร	2.79	1.88	3.16	1.86
5. บุคลากรเพื่อให้คำปรึกษาแนะแนวอาชีพ				
5.1 ครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน	2.81	1.86	3.11	1.91
5.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพ	2.97	1.79	3.26	1.77

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าการจัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในเรื่องแนวการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การประชาสัมพันธ์โดยเผยแพร่ทางหอกระจายข่าวและทางสถานีวิทยุโทรทัศน์มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ส่วนวิธีใช้แผ่นพับ แผ่นปลิว ติดป้ายประกาศตามสถานที่ต่างๆ และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีความเหมาะสมระดับน้อย ระยะเวลาในการเปิดรับสมัคร 1-30 วัน และ 1-15 วัน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง การกำหนดช่วงเวลาเรียนของแต่ละหลักสูตรโดยกำหนดตามความต้องการของผู้เรียนและตามการกำหนดของศูนย์การเรียนชุมชนมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง สถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนชุมชนจัดตั้งในโรงเรียนในหมู่บ้าน จัดสร้างอาคารอย่างถาวรและจัดตั้งในวัดมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง บุคลากรที่ให้คำปรึกษา แนะนำอาชีพ ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพและครูประจำศูนย์การเรียนชุมชนมีความเหมาะสมระดับปานกลาง

สำหรับความต้องการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์โดยหอกระจายข่าว ระยะเวลาในการเปิดรับสมัครมีความต้องการ 1-30 วัน การกำหนดช่วงเวลาเรียนของแต่ละหลักสูตรมีความต้องการให้กำหนดตามความต้องการของผู้เรียน สถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนชุมชนมีความต้องการให้จัดตั้งในโรงเรียนในหมู่บ้าน และบุคลากรเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำอาชีพ ต้องการให้เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านอาชีพ

2. ด้านวิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการอำนวยการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ตารางที่ 6 ระดับความเหมาะสมและความต้องการของภารกิจดำเนินงานการจัดการศึกษาวิชาชีพเรื่องการจัดองค์กร

ข้อความ	ความเหมาะสม		ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การคัดเลือกคณะกรรมการอำนวยการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน				
1.1 คัดเลือกโดย อบต.	2.91	1.66	3.12	1.73
1.2 คัดเลือกโดยศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	2.89	1.79	3.27	1.77
2. บุคคลที่เป็นคณะกรรมการอำนวยการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ประกอบไปด้วย				
2.1 กำนัน	2.91	1.78	3.06	1.81
2.2 ผู้ใหญ่บ้าน	2.67	1.76	2.96	1.87
2.3 สมาชิกสภา อบต.	3.05	1.70	3.25	1.73
2.4 ปลัด อบต.	2.65	1.75	2.91	1.86
2.5 แพทย์ประจำตำบล	2.54	1.71	2.85	1.85
2.6 คณะกรรมการหมู่บ้าน	2.64	1.80	2.87	1.87
2.7 คณะกรรมการการศึกษานอกโรงเรียน	2.65	1.84	2.97	1.86
2.8 หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	2.85	1.86	3.12	1.83
2.9 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	2.61	1.81	2.90	1.87
2.10 ครูอาสาสมัคร	2.53	1.79	2.83	1.85
2.11 เจ้าอาวาสวัดในหมู่บ้าน	2.39	1.76	2.72	1.86
2.12 ตัวแทนประชาชน	2.36	1.79	2.72	1.92
2.13 ศึกษาธิการอำเภอ	2.14	1.91	2.47	2.02

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าวิธีดำเนินการของคณะกรรมการอำนวยการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันเรื่องการจัดองค์กร ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการคัดเลือกคณะกรรมการอำนวยการศูนย์การเรียนรู้โดย อบต. และคัดเลือกโดยศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีความเหมาะสมระดับปานกลาง บุคคลที่เป็นคณะกรรมการ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา อบต. ปลัด อบต. แพทย์ประจำตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการการศึกษานอกโรงเรียน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน มีความเหมาะสมระดับปานกลาง ยกเว้นเจ้าอาวาสวัดในหมู่บ้าน ตัวแทนประชาชนศึกษาธิการอำเภอ มีความเหมาะสมระดับน้อย

สำหรับความต้องการในการจัดองค์กร ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการคัดเลือกคณะกรรมการอำนวยการโดยศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ส่วนบุคคลที่เป็นคณะกรรมการอำนวยการควรประกอบด้วยบุคคลตามลำดับ 7 ลำดับดังนี้

1. สมาชิกสภา อบต.
2. หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
3. กำนัน
4. คณะกรรมการการศึกษานอกโรงเรียน
5. ผู้ใหญ่บ้าน
6. ปลัด อบต.
7. ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ตารางที่ 7 ระดับความเหมาะสมและความต้องการของการดำเนินงานการจัดการศึกษาวิชาชีพเรื่องบทบาทหน้าที่ของ อบต.

บทบาทหน้าที่	ความเหมาะสม		ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	2.80	1.73	3.05	1.81
2. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	2.70	1.72	2.97	1.79
3. วางแผนและอนุมัติแผนการจัดกิจกรรมการศึกษา	2.68	1.66	3.03	1.75
4. บริหารและจัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	2.75	1.76	3.04	1.83
5. จัดหาและสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร และงบประมาณในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	3.20	1.67	3.55	1.66
6. กำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	2.66	1.74	3.00	1.84
7. ประเมินผล	2.54	1.79	2.92	1.89
8. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่	2.78	1.79	3.19	1.82

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ที่มาจาก อบต. มีความเหมาะสมในระดับปานกลางทุกบทบาท สำหรับความต้องการที่จะดำเนินการต่อไป ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้ อบต. มีบทบาทหน้าที่เรียงตามลำดับดังนี้

1. จัดหาและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ บุคลากร และงบประมาณในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
2. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
3. พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
4. บริหารและจัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
5. วางแผนและอนุมัติแผนการจัดกิจกรรมการศึกษา
6. กำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
7. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน
8. ประเมินผล

ตารางที่ 8 ระดับความเหมาะสมและความต้องการของภาระดำเนินงานการจัดการศึกษาวิชาที่พหุวิทยาการเรื่องบทบาทหน้าที่ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

บทบาทหน้าที่	ความเหมาะสม		ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
บทบาทหน้าที่ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ				
1. พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	2.80	1.64	3.05	1.74
2. ดำรวจข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของชุมชน	2.98	1.68	3.24	1.69
3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	2.68	1.64	2.93	1.72
4. จัดทำแผนปฏิบัติงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	2.66	1.74	3.01	1.82
5. เสนอโครงการต่อผู้มีอำนาจอนุมัติ	2.68	1.92	3.03	1.92
6. จัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมการศึกษา ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	2.94	1.80	3.22	1.79
7. พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน	2.78	1.77	3.09	1.81
8. จัดหาวิทยากร	2.62	1.80	2.87	1.86
9. จัดหาและสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียน การสอนประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	2.89	1.83	3.27	1.83
10. บริหารและบริการสื่อการเรียนการสอน	2.77	1.78	3.02	1.83
11. ประสานงานและจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจน ออกหลักฐานการศึกษาให้กับผู้เรียน	2.82	1.74	3.13	1.83
12. จัดระบบการติดตามผลการปฏิบัติงาน	2.68	1.78	3.03	1.83
13. สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน	2.47	1.90	2.81	1.96

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบ สอบถามมีความคิดเห็นว่า บทบาทของคณะกรรมการ จากศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอเกือบทุกบทบาทมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ยกเว้น บทบาทหน้าที่ในการสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมในระดับน้อย

สำหรับความต้องการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้คณะกรรมการจากศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอมียบทบาทหน้าที่ เรียงตามลำดับ ได้ดังนี้

1. จัดหาและสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
2. สำรวจข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของชุมชน
3. จัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
4. ประสานงานและจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจน ออกหลักฐานการศึกษาให้กับผู้เรียน
5. พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน
6. พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
7. เสนอโครงการต่อผู้มีอำนาจอนุมัติ
8. จัดระบบการติดตามผลการปฏิบัติงาน
9. บริหารและบริการสื่อการเรียนการสอน
10. จัดทำแผนปฏิบัติงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
11. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน
12. จัดหาวิทยากร
13. สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 9 ระดับความเหมาะสมและความต้องการของการดำเนินงานการจัดการศึกษาวิชาชีพเรื่องบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายการศึกษา

บทบาทหน้าที่	ความเหมาะสม		ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	2.59	1.69	2.88	1.80
2. สำรวจสภาพปัญหาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของชุมชน	3.06	1.63	3.31	1.64
3. จัดรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	2.57	1.64	2.82	1.73
4. ประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน	2.72	1.73	3.05	1.78
5. จัดกิจกรรมการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนร่วมกับคณะกรรมการ	2.62	1.61	3.01	1.68
6. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณในการจัดกิจกรรมการศึกษา	2.74	1.73	3.18	1.76
7. ติดตามผลการดำเนินงาน	2.45	1.69	2.93	1.80
8. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์	2.61	1.78	2.95	1.85

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายการศึกษาเกือบทุกบทบาทมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ยกเว้นบทบาทหน้าที่ในการติดตามผลการดำเนินงาน มีความเหมาะสมในระดับน้อย

สำหรับความต้องการ ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้คณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายการศึกษา มีบทบาทหน้าที่เรียงตามลำดับ ได้ดังนี้

1. สำรวจสภาพปัญหาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของชุมชน
2. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณในการจัดกิจกรรมการศึกษา
3. ประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน
4. จัดกิจกรรมการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนร่วมกับคณะกรรมการ
5. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์
6. ติดตามผลการดำเนินงาน
7. พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
8. จัดรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

ตารางที่ 10 ระดับความเหมาะสมและความต้องการของการดำเนินงานการจัดการศึกษาวิชาชีพเรื่อง บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษานอกโรงเรียน ผู้นำชุมชน หรือตัวแทนประชาชน

บทบาทหน้าที่	ความเหมาะสม		ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ร่วมประชุมกับคณะกรรมการเพื่อเสนอข้อคิดเห็นและพิจารณาแนวทางการปฏิบัติงาน	3.21	1.54	3.43	1.60
2. ร่วมกับคณะกรรมการวางแผนการปฏิบัติงาน	2.76	1.65	3.03	1.77
3. ร่วมกับคณะกรรมการในการจัดกิจกรรมการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	2.83	1.67	3.09	1.75
4. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณในการจัดกิจกรรมการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	2.97	1.70	3.18	1.80
5. ติดตามผลการดำเนินงาน	2.70	1.66	2.91	1.76
6. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์	2.64	1.67	2.97	1.77

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษานอกโรงเรียน ผู้นำชุมชน และตัวแทนประชาชน มีความเหมาะสมในระดับปานกลางทุกบทบาท

สำหรับความต้องการ ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้คณะกรรมการการศึกษานอกโรงเรียน ผู้นำชุมชน และประชาชน มีบทบาทหน้าที่ เรียงตามลำดับดังนี้

1. ร่วมประชุมกับคณะกรรมการเพื่อเสนอข้อคิดเห็นและพิจารณาแนวทางการปฏิบัติงาน
2. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณในการจัดกิจกรรมการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
3. ร่วมกับคณะกรรมการในการจัดกิจกรรมการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
4. ร่วมกับคณะกรรมการวางแผนการปฏิบัติงาน
5. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์
6. ติดตามผลการดำเนินงาน

ตารางที่ 11 ระดับความเหมาะสมและความต้องการของการดำเนินงานการจัดการศึกษาวิชาชีพเรื่อง บทบาทหน้าที่ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

บทบาทหน้าที่	ความเหมาะสม		ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. จัดทำข้อมูลของผู้เรียนและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ	2.71	1.75	2.94	1.86
2. จัดทำหลักสูตรวิชาชีพที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	2.94	1.95	3.14	1.77
3. ประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน	2.74	1.74	3.00	1.84
4. ดูแลและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของวิทยากร	2.68	1.73	2.90	1.84
5. ดำเนินงานธุรการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	2.84	1.68	3.14	1.80
6. ติดต่อประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน	3.07	1.66	3.36	1.75
7. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาอาชีพ	3.01	1.64	3.32	1.70
8. ให้คำปรึกษา แนะนำ	2.60	1.76	3.01	1.84
9. บริการสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนจัดเก็บอย่างเป็นระบบ	2.58	1.65	2.96	1.82
10. จัดทำแผนของงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	2.80	1.69	3.13	1.80

ตารางที่ 11 (ต่อ) ระดับความเหมาะสมและความต้องการของการดำเนินงานการจัดการศึกษาวิชาชีพเรื่อง
บทบาทหน้าที่ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

บทบาทหน้าที่	ความเหมาะสม		ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
11. ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร หลักฐาน การศึกษา และเสนอต่อศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอเพื่อออกหลักฐาน การศึกษา	2.92	1.68	3.15	1.79
12. คู่มืออาคารสถานที่	2.58	1.70	2.94	1.80
13. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์	2.51	1.76	2.89	1.90
14. สรุปรายงานผลการปฏิบัติงานและรายงาน ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	2.81	1.77	3.13	1.85

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่
ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีความเหมาะสมในระดับปานกลางทุกบทบาท

สำหรับความต้องการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีบทบาท
หน้าที่เรียงตามลำดับได้ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัด
การเรียนการสอน
2. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาอาชีพ
3. ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร หลักฐานการศึกษา และเสนอต่อศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอเพื่อออกหลักฐานการศึกษา
4. จัดทำหลักสูตรวิชาชีพที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
5. ดำเนินการธุรการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
6. สรุปรายงานผลการปฏิบัติงานและรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ
7. จัดทำแผนของงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้

8. ให้คำปรึกษาแนะแนว
9. ประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน
10. บริการสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนจัดเก็บอย่างเป็นระบบ
11. จัดทำข้อมูลของผู้เรียนและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ
12. ดูแลอาคารสถานที่
13. ดูแลและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของวิทยาการ
14. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 12 ระดับความเหมาะสมและความต้องการของการดำเนินงานการจัดการศึกษาวิชาชีพเรื่อง
การจัดทำโครงการและแผนการปฏิบัติงาน

ข้อความ	ความเหมาะสม		ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. มีการประชุมหารือเพื่อจัดทำโครงการ	2.99	1.64	3.29	1.68
2. มีการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ ของชุมชนเพื่อจัดทำโครงการ	2.99	1.62	3.24	1.70
3. จัดทำขั้นตอนการเสนอขออนุมัติโครงการ โดยผ่านความเห็นชอบของ อบต.	3.00	1.67	3.14	1.79
4. การดำเนินงานยึดถือตามโครงการและ แผนการปฏิบัติงาน	2.91	1.64	3.09	1.18

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในเรื่องการจัดทำโครงการ
และแผนการปฏิบัติงานในทุกประเด็นมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

สำหรับความต้องการในเรื่องการจัดทำโครงการและแผนการปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถาม
มีความต้องการให้คณะกรรมการดำเนินการ ตามลำดับดังนี้

1. มีการประชุมหารือเพื่อจัดทำโครงการ
2. มีการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อจัดทำโครงการ
3. จัดทำขั้นตอนการเสนอขออนุมัติโครงการ โดยผ่านความเห็นชอบของ อบต.
4. การดำเนินงานยึดถือตามโครงการและแผนการปฏิบัติงาน.

ตารางที่ 13 ระดับความเหมาะสมและความต้องการของการดำเนินงานการจัดการศึกษาวิชาชีพเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

ข้อความ	ความเหมาะสม		ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. มีการสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาชีพ ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	3.09	1.61	3.27	1.70
2. มีการเสียดสและอุทิศตนการทำงานใน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	2.66	1.69	2.88	1.84
3. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ มอบหมาย	2.80	1.65	3.01	1.83
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน	2.83	1.61	3.07	1.75
5. มีความสามารถในการทำงาน	2.70	1.70	2.95	1.84

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นทุกประเด็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และต้องการให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม ตามลำดับ ดังนี้

1. สนับสนุนการเรียนการสอนวิชาชีพในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
2. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน
3. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
4. มีความสามารถในการทำงาน
5. มีการเสียดสและอุทิศตนการทำงานในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ตารางที่ 14 ระดับความเหมาะสมและความต้องการของการดำเนินงานการจัดการศึกษาวิชาชีพเรื่อง การติดตามผล

ข้อความ	ความเหมาะสม		ความต้องการ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผล				
1.1 แบบสอบถาม	2.93	1.60	3.15	1.69
1.2 แบบสัมภาษณ์	2.45	1.76	2.82	1.90
1.3 การสรุปและรายงาน	2.59	1.68	2.93	1.78
2. วิธีการติดตามผล				
2.1 ประชุมร่วมกันระหว่างผู้ติดตามและผู้ปฏิบัติงาน	2.94	1.65	3.20	1.71
2.2 ตรวจสอบ	2.39	1.69	2.82	1.80
3. ระยะเวลาในการติดตามผล				
3.1 เมื่อสิ้นสุดโครงการ	2.45	1.75	2.73	1.94
3.2 ทุก 6 เดือน	3.06	1.60	3.36	1.63
3.3 ทุก 1 ปีงบประมาณ	2.33	1.81	2.51	1.91

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผล วิธีการติดตามผล และระยะเวลาในการติดตามผลมีความเหมาะสมในระดับปานกลางทุกประเด็น สำหรับความต้องการเรื่องการติดตามผลเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้ใช้แบบสอบถาม การสรุปและรายงานและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผล ส่วนวิธีการติดตามผลมีความต้องการให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้ติดตามและผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งการตรวจสอบ สำหรับระยะเวลาในการติดตามผลมีความ ต้องการให้ติดตามทุก 6 เดือนเมื่อสิ้นสุดโครงการ และทุกปีงบประมาณ

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ได้เพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิดจัดไว้เป็นข้อ ๆ ตามจำนวนผู้ตอบ ดังนี้

1. ควรจัดให้มีสื่อทุกสาขาวิชาอย่างพอเพียงและทันสมัย จัดเก็บไว้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยเฉพาะสาขาวิชาเกษตรกรรม (11)
2. ต้องการให้มีวิทยากรหรือครูผู้สอนที่มีความชำนาญในสาขาอาชีพอย่างแท้จริง โดยเฉพาะสาขาวิชาเกษตรกรรม และมีเจ้าหน้าที่หรือผู้เชี่ยวชาญอาชีพจากแหล่งต่าง ๆ มาให้คำแนะนำอาชีพ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง (7)
3. ควรมีการสำรวจความต้องการ ความคิดเห็น ของคนในชุมชนอย่างทั่วถึงก่อน เพื่อความพร้อมในการจัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ และสถานที่เรียน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นกับองค์กรอย่างใกล้ชิด (6)
4. ควรหางบประมาณในการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น (6)
5. ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ และลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (5)
6. ควรเป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถศึกษาง่าย เข้าใจเร็ว มีประโยชน์มากที่สุด และหลักสูตร ควรสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในการประกอบอาชีพเข้าไปด้วย (3)
7. ควรให้ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนปฏิบัติงานในพื้นที่ให้มากที่สุด และมีการประสานงานกับ อบต. อย่างใกล้ชิด (3)
8. ควรมีการติดตามผลหลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว (3)
9. ควรเป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ (2)
10. ต้องการให้จัดการเรียนการสอนในเวลาเย็นหลังเลิกงานหรือภาคกลางคืน (2)
11. ควรมีสถานที่ให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างสะดวกและกว้างขวาง (2)
12. องค์กรควรสร้างความเชื่อมั่นให้กับชุมชนก่อน และควรหาวิธีชักชวนหรือแรงจูงใจให้ประชาชนในหมู่บ้านมีการทำงานเป็นกลุ่มหรือรวมตัวกันเป็นกลุ่ม (2)
13. ควรสนับสนุนให้ผู้นำชุมชนให้มีส่วนร่วมให้มากที่สุด โดยเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สภาตำบล (2)
14. ควรขยายเวลาเรียนสำหรับฝึกปฏิบัติให้มากขึ้นจนเกิดความชำนาญ (1)

ตอนที่ 2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพในศูนย์การเรียนชุมชน โดยผ่านองค์กร
ท้องถิ่น ตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษา
วิชาชีพในศูนย์การเรียนชุมชนในตอนต้นที่ 1 และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการจัดการศึกษาอาชีพ
ตามแนวการดำเนินงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มาประมวลและร่างเป็นรูปแบบการจัดการศึกษา
วิชาชีพในศูนย์การเรียนชุมชนโดยผ่านองค์กรท้องถิ่น แล้วนำรูปแบบไปตรวจสอบ โดยการสัมภาษณ์
บุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแม่ทะ บุคลากรจาก
คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำโจ้ และคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายการศึกษาตำบลน้ำโจ้
ได้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. การจัดหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น

ในเรื่องลักษณะและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร บุคลากรจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในลักษณะของหลักสูตรควรยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้เพื่อสนองความ
ต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้จะใช้หลักสูตรของการศึกษานอกโรงเรียนที่มีอยู่แล้ว ครูผู้สอนและผู้เรียน
สามารถพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองได้ สำหรับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรควร เน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้
ไปใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้ รวมทั้งเน้นให้ผู้เรียนสามารถรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้งเป็นธุรกิจ
ขนาดย่อมเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ส่วนบุคลากรจากคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล
ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า เนื้อหาในหลักสูตรควรเข้าใจง่ายและสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม ในการ
ประกอบอาชีพ การจัดทำหลักสูตรควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน อย่างแท้จริง
สำหรับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเห็นด้วยกับรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และบุคลากรจากคณะกรรมการหมู่บ้าน
ฝ่ายการศึกษาไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยเห็นด้วยกับรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น

และในเรื่องแนวการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร บุคลากรจาก ศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอำเภอแม่ทะให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรจะเน้นการปฏิบัติ
มากกว่าทฤษฎี โดยจัดสัดส่วนเป็น 80 : 20 หรือ 90 : 10 ขึ้นอยู่กับเนื้อหาแต่ละหลักสูตร รวมทั้งควรจัด
งบประมาณเพิ่มเติมเพื่อเป็นค่าวัสดุฝึกและการลงทุน ซึ่งอาจจะทำโดยการขอสนับสนุนจาก อบต.
ส่วนแนวการดำเนินงานในด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นสอดคล้องตามรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น บุคลากรจาก

คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำโจ้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรจัดสื่อต่าง ๆ ให้พร้อมและพอเพียงกับจำนวนผู้เรียน รวมทั้งต้องมีคุณภาพและทันสมัยด้วย ซึ่ง อบต. ยินดีให้การสนับสนุนร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม ส่วนแนวการดำเนินงานในด้านอื่น ๆ มีความเห็นสอดคล้องตามรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น และบุคลากรจากคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายการศึกษาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าวิทยากรหรือครูผู้สอนควรมีความรู้ความชำนาญในสาขาวิชาที่สอนนั้นอย่างแท้จริง และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรพอเพียง ให้ผู้เรียนได้ฝึก ส่วนแนวการดำเนินงานในด้านอื่น ๆ เห็นด้วยกับรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น

ในเรื่องการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตร บุคลากรจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแม่ทะไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยเห็นด้วยกับรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น บุคลากรจากคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลน้ำโจ้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า วิธีการประชาสัมพันธ์โดยทางหอกระจายข่าวจะมีผลต่อชุมชนมากที่สุด และควรเผยแพร่ในช่วงเช้าระหว่างเวลา 06.00 - 07.00 น. และช่วงเย็นเวลาตั้งแต่ 18.00 น. เป็นต้นไป สถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรอยู่บริเวณเดียวกับสถานที่ตั้งของ อบต. เพื่อสะดวกในการติดต่อประสานงาน และบุคลากรจากคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายการศึกษาตำบลน้ำโจ้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรมีครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน รวมทั้งมีผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพให้คำปรึกษาแนะนำ

2. วิธีดำเนินงานในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ในเรื่องคณะกรรมการอำนวยการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน บุคลากรจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ในการดำเนินงานทุกกิจกรรม อบต. ควรเป็นผู้ดำเนินการหลัก ส่วนหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนมีหน้าที่เป็นผู้ประสานงานให้เกิดกิจกรรม แต่ในระยะแรกที่ อบต. ขาดบุคลากร ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจะดำเนินการเป็นพี่เลี้ยงจนกว่า อบต. จะมีความพร้อม ส่วนคณะกรรมการอำนวยการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนั้นเห็นด้วยกับจำนวนและที่มาของคณะกรรมการและเสนอแนะให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานแต่ละกิจกรรมครบทุกหมู่บ้าน บุคลากรจากคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลและบุคลากรจากคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายศึกษามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่คล้ายคลึงกันคือ คณะกรรมการที่มาจากผู้นำชุมชนไม่ควรเป็นเจ้าอาวาสวัด ควรจะเป็นประธานกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชนสตรี หรือประธานกลุ่มอื่น ๆ ที่มีการจัดตั้งขึ้นในชุมชน

สำหรับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ การจัดทำโครงการและแผนการปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชน ทุกกลุ่มมีความเห็นด้วยกับรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

ในเรื่องการติดตามผลการดำเนินงาน บุคลากรจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่คล้ายคลึงกันว่า นอกจากจะมีการ

ติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการแล้วควรมีการติดตามผู้ที่จบหลักสูตรแล้ว โดยการติดตามเป็นระยะ ๆ อาจใช้การสอบถามหรือสังเกตทั่ว ๆ ไป ทั้งนี้เพื่อนำผลมาวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานการจัดการศึกษาอาชีพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น บุคลากรจากคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายการศึกษาตำบลน้ำโจ้วมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ให้มีการติดตามผลกันอย่างจริงจังในทุก ๆ กิจกรรมและเห็นด้วยกับวิธีการติดตามผล ตามรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น

ตอนที่ 3 รูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยผ่านองค์กรท้องถิ่น ตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

การกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยผ่านองค์กรท้องถิ่น ตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปางนั้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้น การศึกษาถึงปัญหาความต้องการ และข้อเสนอแนะจากบุคลากรหลาย ๆ ฝ่ายจึงนำมาสู่การกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยผ่านองค์กรท้องถิ่น ตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ดังนี้

การจัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

เนื่องจากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้และทักษะทางอาชีพ และสามารถเลือกเรียนได้ตามอัธยาศัย ดังนั้นลักษณะของหลักสูตรจึงควรเป็นหลักสูตรที่สนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน แนวทางในการจัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นสามารถจัดได้ โดยการนำหลักสูตรของหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนที่มีอยู่แล้วมาดำเนินการ หรือเป็นหลักสูตรครูผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพัฒนาขึ้นตามความต้องการของผู้เรียนหรือชุมชน โดยมีจุดประสงค์ของหลักสูตรดังนี้

1. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบเป็นอาชีพได้
3. ผู้เรียนสามารถจัดตั้งกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพให้ดำเนินเป็นธุรกิจขนาดเล็กได้

สำหรับแนวการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพควรมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

1. สำรวจความต้องการของชุมชนก่อนการเปิดหลักสูตร

2. เป็นหลักสูตรที่สนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนในตำบลน้ำโจ้ว
3. สาขาวิชาที่เหมาะสมสำหรับชุมชนตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง คือ หลักสูตรสาขาวิชาเกษตรกรรม
 4. เป็นหลักสูตรระยะสั้นและจบในตัวเอง มีระยะเวลาเรียนตั้งแต่ 30-300 ชั่วโมง
 5. สื่อต่าง ๆ ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ได้แก่ เอกสารการค้นคว้าประกอบการเรียน เครื่องมือเครื่องจักร และอุปกรณ์สำหรับฝึกจัดให้พอเพียง มีคุณภาพและทันสมัย
 6. วิทยากรเป็นผู้เชี่ยวชาญจากแหล่งวิทยากรให้คำปรึกษาแนะแนวอาชีพและมีครูอยู่ประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน
 7. การจัดห้องเรียนจัดให้มีวิทยากรหรือครูเป็นผู้สอนประจำ และจัดให้ฝึกงานในสถานประกอบการ
 8. การเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี โดยให้สัดส่วนเป็น 80 : 20 หรือ 90 : 10 โดยพิจารณาความเหมาะสมจากเนื้อหาหลักสูตร
 9. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตร กระทำโดยการเผยแพร่ทางหอกระจายข่าวในช่วงเวลาเช้า 06.00-07.00 น. และช่วงเย็นตั้งแต่เวลา 18.00 น. เป็นต้นไป รวมทั้งเผยแพร่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์และติดป้ายประกาศตามสถานที่ต่าง ๆ
 10. การเปิดรับสมัครผู้เรียนมีระยะเวลา 30 วัน
 11. การกำหนดช่วงเวลาเรียนของแต่ละหลักสูตร กำหนดตามความต้องการของผู้เรียน
 12. สถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรตั้งที่โรงเรียนในหมู่บ้านหรือมีอาคารเรียนอย่างถาวรในบริเวณเดียวกันกับสถานที่ตั้งของ อบต.

วิธีดำเนินงานในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของชุมชน ดังนั้นการดำเนินงานจึงต้องอาศัยชุมชนเป็นหลัก โดยองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนมีหน้าที่และรับผิดชอบในการพัฒนาชุมชน ประชาชน ให้ได้รับความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ แนวการดำเนินงานจึงต้องมีการจัดตั้งองค์การบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนขึ้นมาในรูปแบบของคณะกรรมการดังนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมาจากการคัดเลือกโดยศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ จำนวนไม่น้อยกว่า 7 คน ประกอบไปด้วยบุคคลจากองค์กร 3 ฝ่ายคือ

1.1 อบต. ได้แก่ สมาชิกสภา อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ปลัด อบต.

1.2 ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์ฯ ครูศูนย์การเรียนชุมชน
ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน

1.3 คณะกรรมการการศึกษาออกโรงเรียน ผู้นำชุมชน หรือตัวแทนประชาชน ได้แก่
ผู้ทรงคุณวุฒิ ประธานกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชนสตรี หรือกลุ่มอื่น ๆ ที่มีการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน

2. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการศูนย์การเรียนชุมชน มีหน้าที่กำหนดนโยบาย
และวางแผนการปฏิบัติงาน รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรม ตลอดจนให้คำปรึกษา เพื่อให้การ
ดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการกำหนดบทบาทของคณะกรรมการดำเนินงานแต่ละฝ่ายดังนี้

2.1 คณะกรรมการที่มาจาก อบต.

2.1.1 จัดหาและสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร และงบประมาณในศูนย์การเรียน
ชุมชน

2.1.2 ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่

2.1.3 พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์การเรียนชุมชน

2.1.4 บริหารและจัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนชุมชน

2.1.5 วางแผนและอนุมัติแผนการจัดกิจกรรมการศึกษา

2.1.6 กำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานในศูนย์การเรียนชุมชน

2.1.7 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

2.1.8 ประเมินผล

2.2 คณะกรรมการที่มาจากศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ

2.2.1 จัดหาและสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนประจำศูนย์การเรียน
ชุมชน

2.2.2 สำรวจข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของชุมชน

2.2.3 จัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมการศึกษาในศูนย์การเรียนชุมชน

2.2.4 ประสานงานและจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน ตลอดจนออกหลักฐานการศึกษาให้กับผู้เรียน

2.2.5 พัฒนาคู่มือที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน

2.2.6 พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์การเรียนชุมชน

- 2.2.7 เสนอโครงการ/กิจกรรมต่อผู้มีอำนาจอนุมัติ
- 2.2.8 จัดระบบการติดตามผลการปฏิบัติงาน
- 2.2.9 บริหารและบริการเพื่อการเรียนการสอน
- 2.2.10 จัดทำแผนปฏิบัติงานของศูนย์การเรียนชุมชน
- 2.2.11 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน
- 2.2.12 จัดหาวิทยากร
- 2.2.13 สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน
- 2.3 คณะกรรมการที่มาจากคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายการศึกษา
 - 2.3.1 ดำรวจสภาพปัญหาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของชุมชน
 - 2.3.2 สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณในการจัดกิจกรรมการศึกษา
 - 2.3.3 ประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน
 - 2.3.4 จัดกิจกรรมการศึกษาในศูนย์การเรียนชุมชนร่วมกับคณะกรรมการ
 - 2.3.5 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์
 - 2.3.6 ติดตามผลการดำเนินงาน
 - 2.3.7 พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์การเรียนชุมชน
 - 2.3.8 จัดรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชน
- 2.4 คณะกรรมการที่มาจากผู้นำชุมชนและตัวแทนประชาชน
 - 2.4.1 ร่วมประชุมกับคณะกรรมการเพื่อเสนอข้อคิดเห็นและพิจารณาแนวทางการปฏิบัติงาน
 - 2.4.2 สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณในการจัดกิจกรรมการศึกษาในศูนย์การเรียนชุมชน
 - 2.4.3 ร่วมกับคณะกรรมการในการจัดกิจกรรมการศึกษาในศูนย์การเรียนชุมชน
 - 2.4.4 ร่วมกับคณะกรรมการวางแผนการปฏิบัติงาน
 - 2.4.5 ติดตามผลการดำเนินงาน
- 2.5 ครูศูนย์การเรียนชุมชน
 - 2.5.1 ติดต่อประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน
 - 2.5.2 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาอาชีพ

2.5.3 ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร หลักฐานการศึกษา และเสนอต่อศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเพื่อออกหลักฐานการศึกษา

2.5.4 จัดทำหลักสูตรวิชาชีพที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

2.5.5 ดำเนินงานธุรการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในศูนย์การเรียน ชุมชน

2.5.6 จัดทำแผนของงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมการศึกษา ในศูนย์การเรียนชุมชน

2.5.7 สรุปรายงานผลการปฏิบัติงานและรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

2.5.8 ให้คำปรึกษา แนะนำ

2.5.9 ประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อวางแผน

2.5.10 บริการสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเก็บอย่างเป็นระบบ

2.5.11 ดูแลอาคารสถานที่

2.5.12 จัดทำข้อมูลของผู้เรียนและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

2.5.13 ดูแลและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของวิทยากร

2.5.14 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการศึกษาอาชีพ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญ ของการดำเนินงานในการจัดการศึกษาอาชีพในศูนย์การเรียนชุมชน ดังนั้นประชาชนในท้องถิ่นจึงควรมีส่วนร่วมดังนี้

3.1 สนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

3.2 ร่วมมือปฏิบัติตามโครงการทุกขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการคิดค้น ตลอดจน เสนอปัญหาและความต้องการของชุมชน ร่วมวางแผน ลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ตลอดจนการติดตามผล การดำเนินงานด้วย

4. การจัดทำโครงการและแผนการปฏิบัติงานกิจกรรมในชุมชนโดยมีแนวการปฏิบัติดังนี้

4.1 สสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

4.2 ประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างคณะกรรมการเพื่อจัดทำโครงการ

4.3 ผ่านการเห็นชอบของ อบต. ทุกโครงการ

4.4 ปฏิบัติงานต้องยึดถือตามโครงการและแผนการปฏิบัติงานตามที่ได้กำหนดไว้ร่วมกัน

5. การติดตามผลการดำเนินงาน เป็นการติดตามและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตาม เป้าหมายและวัตถุประสงค์ รวมทั้งการติดตามผู้เรียนหลังจบหลักสูตรเพื่อนำผลไปสู่การปรับปรุงแก้ไข

การดำเนินงานครั้งต่อไป ดังนั้นคณะกรรมการทุกฝ่ายจึงมีหน้าที่ในการติดตามผลซึ่งอาจกระทำโดย

5.1 ติดตามผลดำเนินการตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ
การประชุมร่วมกันระหว่างผู้ติดตามและผู้ปฏิบัติงาน

5.2 ติดตามผู้เรียนหลังจบหลักสูตร โดยการสอบถามหรือการสังเกต

5.3 ติดตามผลเป็นระยะ ๆ และต่อเนื่อง